

spurnarkassin

Hevur tú eitthvørt av almennum áhuga, sum tú vil hava svarað, ert tú vælkominn at skriva til **SOSIALIN**, box 76, 3800 Tórshavn, ella ringja 11820 ella 14720.

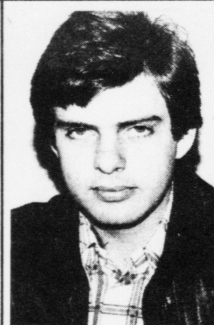
Vit skulu gera vart við, at allir spurningar til henda teigin verða viðgjördir við tøgnskyldu.

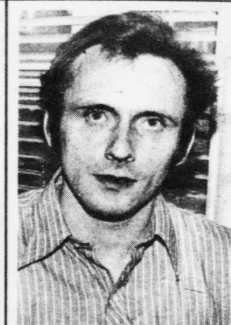
Sigvald Kristiansen, lækni

Marjun Sigurðsdóttir, sosialráðgevi

Jógvan Páll Lassen, sakførari

Eyðun Joensen, sálarráðgjafi

Ov trong forhúð

Eg fari hervið at spyrja læknan, um forhúðin kann útviðkast, tá ein er vörðin vaksinn.

Eg eri 19 ár, og tá ið eg havi erektión, er forhúðin eitt sindur ov trong, t.v.s. eg fái hana næstan heilt afturum, men tað er trupult viðhvørt tað seinasta pettið, serliga tá penis er turrur.

Fyri stuttum var eg hjá lækna, men hann segði, at her bert var talan um »fimosis i let grad,« og at umskering tiskil ikki var neyðug. Samstundis segði hann, at eg skuldi útviðka forhúðina við dagliga at hála hana afturum.

Eg vildi fegin sloppið undan skurðviðgerð og fari tí at spyrja tygum, um eg veruliga kann útviðka forhúðina, hóast eg eri 19 ár.

Ellar kann orsøkin vera ein onnur enn hon, ið læknin nevndi fimosis?

19 ár

Læknin svarar:

Fimosis vil siga ov trong forhúð, at hon ikki fæst afturum. Tá hetta er gjør-

ligt, er tað bert fimosis á lættari stigi og skuldi ikki verið neyðugt at skurðviðgjørt.

Fimosos er vanligt — normalt — hjá øllum dreingjabørnum frá barnsburði av. Forhúðin víðkast so við og við — eitt sindur ymiskt — heilt upp til 20 til 25 ára aldurin. Um ikki sár hevur verið á forhúðini, er eingin onnur orsøk til fimosis uttan tann, at tað bara er so.

Við fimosis er tað torført — men neyðugt — at halda seg reinan undir forhúðini, so ikki bruni kemur í. Hetta hoyrir við til vanligt líkamligt reinføri.

Vandin fyri fimosis á lættari stigi er, at forhúðin ikki sleppur fram um aftur, tað kallast para-fimosis. Tá kann vera neyðugt við skurðviðgerð og umskering.

Við umskering verður ein partur av forhúðini klíptur av. Hetta verður um okkara leiðir gjort undir innlegging í fullari doyving og kann gerast á øllum aldursstigum.

Sigvald Kristiansen

000

Einkjugrunnurin tómur

Hvussu virkar Einkjugrunnurin, hvør fær pening úr honum og hvørjar eru treytirnar fyri at fáa veitingar úr grunninum.

Einkja

Svar

sosialráðgevarans

Einkjugrunnurin varð stovnaður eftir at »Stella Argus« gekk burtur í 1957.

Peningurin kom inn við eini landsumfatandi inn-savning millum bæði einstaklingar, stovnar og fakfeløg.

Peningurin hevur verið veittur teimum, sum sótu eftir aftaná nevnda tilbúð, men eisini, undantaksvis, einkjum í líkandi umstøðum.

Í summum kirkjum hevur verið síður at lata talvuna ganga til frama fyri Einkjugrunnin Allarhalgannadag og innkomni peningurin hevur verið millum kr. 500 og 1000 um árið.

Í løtuni er næstan eingin peningur í grunninum og talan hevur verið um at avtaka grunnin, men tað er ikki gjort enn. Men tá ið eingin peningur er eftir í grunninum, avtekur hann seg, so at siga, sjálfvan.

Formaður fyri Einkjugrunnin er Eivind Vilhelm, varabispur og Johan K. Joensen, vara-stjóri í Sparikassanum, er kassameistari.

Marjun Sigurðsdóttir, sosialráðgevari

Frá Ellis- og avlamsheiminum í Vágum. Almenna pensiónin hjá fólki, sum fer á ellis- ella røktarheim, fellur burtur triðja mánaðin aftaná

Tá maðurin er farin á røktarheim

Ein kona síðst í hálvtrýss-unum hevur mann, sum vegna heilsubrekk er bundin til seingina á røktarheimi, tað ið eftir er av livinum.

Sjúkan er so háttað, at konan má vera hjá honum mest møgulegt, t.v.s. at hon illa kann átaka sær fulltíðarstarv.

Maðurin er farin á røktarheim i heyst, og tað ferir við sær, at avlamsstúðulin ikki longur verður goldin út til felagshúshaldið.

Hvussu verður nú við almennastuðuli til konuna?

a) um hon fær hálv-dagsvinnu við inntøku uppá umleið kr. 20.000 um árið?

b) um hon einki hóskandi starv fær? Hvussu eiga tey at skattast?

h.

Sosialráðgevarin svarar:

Tá ið fólk, sum eru vandandi sjúk ella eru vörðin gomul, og sum av somu orsøk fáa almenna pensión, verða innleidd á ellis- og røktarheim fellur almenna pensiónin burtur, tá ið innleggingarmánaðin og tann fylgjandi eru farnir.

Um tað nú er, sum í hesum føri, at konan, sum er eftir í heiminum, ikki hevur lönandi arbeiði, so kann hon søkja um hjálp eftir forsorgarlógini. Í Havn, Klaksvík og Tvøroyri skal hon venda sær til

sosialu deild býráðsins, í hinum bygðunum til Almennastovuna, J. Broncksgøtu 27, Tórshavn tlf. 15477.

Um nú konan vegna sjúku ella aldur er soleiðis skikkað, at hon ikki fær verið í arbeiði, eigur hon at søkja um avlamspensi-

ón, ella um hon er yvir 60 ár, so um framskundaða fólkapensión. Umsóknarblað fæst á kommunuskrivstovuni ella á Almennastovuni og læknaváttan skal fylgja við.

Um veitingin er eftir forsorgarlógini, so verður øll inntøka drigin frá í hjálpin, meðan ein partur av inntøkuni ikki verður taldur við, um so er at veitingin er avlamspensi-ón.

Um vit taka dømið, tygum sjálv nevna, at árliga inntøkan er kr. 20.000, so verður einki veitt eftir forsorgarlógini, meðan t.d. miðal avlamspensi-ón hevði givið kr. 2.012,— um mánaðin. Tá havi eg roknað við, at tygum eru einsamall og ikki hava børn undir 18 ár.

b. Um einki hóskandi arbeiði fæst, verður jú eingin inntøka at draga frá í hjálpin, sum so verður goldin við fullari upphædd. Forsorgarhjálp

000

Loysir seg ikki at fara til handils á veg heim úr arbeiði

Kann spurnarkassin greiða mær henda spurning, sum vit hava tosað um, men ikki eru á einum máli um.

Tað snýr seg um vanlukkutilburð og nær endurgjaldsskylda tekur við, tá persónur er á veg heim úr arbeiði sínum.

Tað er fyrirkomið, at maður er farin frá arbeiði sínum og á veg heim verið áhaldsin og brotið beinið. Hann fekk einki endurgjald frá tryggingini, tí hann á veg heim hevði verið inni í einum handli og keypt.

Nú er tað, eg spyrji: Um eg á vegnum til hús fari inn til handilsmannin og keypi mær eitt rugbreyð, t.d. og tá eri áhaldsin og brotið meg sundur, er so tryggingin frá arbeiðsgevaranum ikki galdandi. Tí eg eri ikki farin av vegnum, men á leiðini til hús stokkin inn-um hjá handilsmanni-um?

Kann tað vera rætt, at man missir sini rættindi, bert tí man ger eitt vanligt og neyðugt orindi, áðrenn man er við hús?

H.H.P.

Svar

sosialráðgevarans

Sambært Kgl. fyrirkipan nr. 389 frá 15/11—1966 (við seinri broytingum) um trygging móti avleiðingum av vanlukkutilburðum, eru tað bert vanlukkur, sum henda á arbeiðsplássinum, í orðinum fyri arbeiðsgevaran, ella beinleiðis á veg til og frá arbeiðsplássinum, sum koma undir vanlukkutryggingarskipanina, um ein ikki er persónliga tryggjaður. Tvs. at um tú fert til handils á veg til ella frá arbeiðinum, so ert tú í egnum ørindum, og kemur tiskil ikki undir tryggingina, sum arbeiðsgevarin hevur teknað. Soleiðis sum tygum

sambært § 9 = 1.729 kr. um mð. Miðal avlamspensi-ón, har eingin inntøka er = 3.164 kr. um mð.

Viðv. skattinum, so skulu tygum beinanvegin venda tygum til líkningarvaldið í heimbygðini og til Landsstýrið (Umsóknin stilað til Landsstýrið, men send Líkningarráðnum), og biða um at verða umliknað frá tí degi, pensiónin hjá manninum fall burtur. Álíkningen skuldi so verið eftir tygara núverandi inntøku.

Eftir míni meting, er umrødda kona í somu støðu sum einkja, men eftir lógini verður hon ikki javnmætt, hóast hennara kor eru tey somu. Hevði her verið talan um einkju, hevði hon fingið einkjupensión og skatturin hevði verið umroknaður av sær sjálvum.

Marjun Sigurðsdóttir, sosialráðgevari

seta spurningin fram, kann tað kanska vera ivamál.

Tað er Færøernes Ulykkesforsikringsråd, sum avger, um ein skaðatilburður kemur undir tryggingarskipanina, men teirra avgerð kann kærast (innan triggjar mánaðir) til Den Sociale Ankestyrelse, Amaliegade 25, 1256 København K.

Eg haldi, tað hevði verið vert at roynt at kærast nevndu avgerð, tí ivaleyst eru fleiri í somu støðu og tað hevði verið áhugavert at vita, hvat kærastovnurin sigur.

Tilskilast skal, at í Danmark koma bert tilbúðir á arbeiðsplássinum, ella meðan ein ger arbeiði fyri arbeiðsgevaran, undir tryggingarskipanina, meðan tíðin, sum fer til at fara til og frá arbeiðinum, ikki ger tað.

Marjun Sigurðsdóttir, sosialráðgevari